

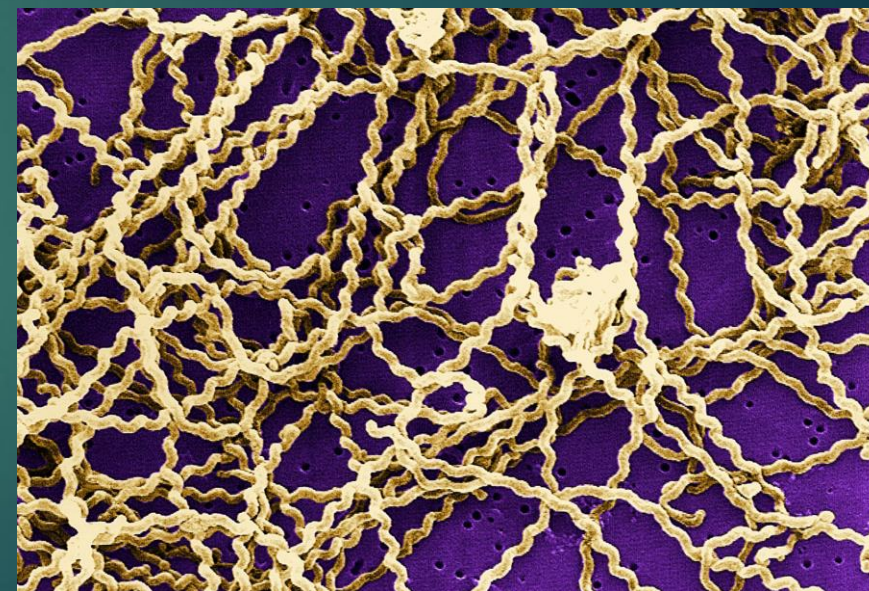

Leptospiróza

Tento materiál vznikl v rámci projektu IVA VFU Brno 2020 , č.2020FVL/1240/04
Autoři: Zuzana Lepková, Doc. MVDr. Petr Lány, Ph.D.

Charakteristika onemocnění

- ▶ Kontagiózní bakteriální onemocnění
- ▶ Nejrozšířenější zoonóza světa (riziko především v rozvojových zemích)
- ▶ Globální onemocnění zvířat i lidí
- ▶ 500 000 u člověka případů ročně (celosvětově)
- ▶ V ČR 10 případů/rok 2018
- ▶ Epidemie často po povodních a deštích
- ▶ NEBEZPEČNÁ NÁKAZA

Původce

- ▶ G- bakterie rodu *Leptospira interrogans*
- ▶ Tenké spirálovité pohyblivé bakterie
- ▶ Využívá se barvení stříbrem (nikoli Gramovo barvení)
- ▶ Ve vlhkém chladném prostředí přežívají týdny - měsíce
- ▶ Na území ČR se vyskytuje 6 sérotypů: *L. Icterohaemorrhagiae*, *L. Grippotyphosa*, *L. pomona*, *L. Bratislava*, *L. Sorex*, *L. Sejroe*,

Rezervoáry vybraných sérotypů *Leptospira interrogans*

sérotyp	rezervoár	Název onemocnění
<i>L. grippotyphosa</i>	hraboš polní, myšice, hryzec	Polní/ vodní horečka
<i>L. pomona</i>	myšice temnopásá, prase domácí, králík, potkan, skot	Nemoc pasáků vepřů
<i>L. bratislava</i>	ježek, prase	Anikterická leptospiróza
<i>L. sorex jalna</i>	rejsek	Anikterická leptospiróza
<i>L. sejroe</i>	myš domácí	Polní horečka
<i>L. icterohaemorrhagiae</i>	potkan	Weilova choroba
<i>L. canicola</i>	pes	Stuttgartská choroba psů

Epizootologie

- ▶ Nejčastěji v tropických oblastech
- ▶ V mírném pásmu - často při povodních
- ▶ Nákaza s přírodní ohniskovostí
- ▶ Rezervoár: drobní volně žijící obratlovci
- ▶ Vylučování močí, krví, plodovými vodami a obaly postižených zvířat
- ▶ Kontaminace vnějšího prostředí (vody, půdy, atd.)
- ▶ Infikovaná zvířata vylučují původce: nepřetržitě/intermitentně (měsíce/roky)

Cesty přenosu na člověka

- ▶ Kontaminovaným prostředím (voda)
- ▶ Kontakt s močí, krví infikovaných zvířat
- ▶ Pití kontaminované vody
- ▶ Kontakt s plodovými vodami
- ▶ Inhalace infekčního aerosolu
- ▶ Průnik bakterií do těla drobnými poraněními kůže a sliznic

Potenciálně rizikové profese

- ▶ Veterináři
- ▶ Ošetřovatelé
- ▶ Zemědělství pracovníci
- ▶ Údržbáři kanalizací
- ▶ Pracovníci jatek
- ▶ Rybáři
- ▶ Dělníci v dole
- ▶ Deratizátoři
- ▶ Rizikové je plavání v kontaminovaných vodách

Patogeneze

- ▶ Vstup do organismu přes poškozenou kůži či sliznice
- ▶ Šíření krví do ostatních orgánů, zejména jater a ledvin
- ▶ Pomnožení v krvi (hemolýza erytrocytů způsobená toxiny)
- ▶ Opětné pomnožení v proximálních tubulech ledvin
- ▶ Z ledvin močí do prostředí
- ▶ Inkubační doba u člověka 2dny-4 týdny

Leptospirosis

Bacterial disease that affects humans and animals
Caused by corkscrew-shaped bacteria of the genus *Leptospira*
Rats and other rodents are most common carriers

Can infect all kinds of wild and domestic animals

Urine of these animals can contaminate soil and mud

Complications

Meningitis
Respiratory disease
Liver failure
Kidney damage

Human can get infected by:

- contact with urine (or other body fluids, except saliva) from infected animals
- contact with water, soil or food contaminated with urine of infected animals

Skin broken from a cut or scratch

Contaminated drinking water

Death

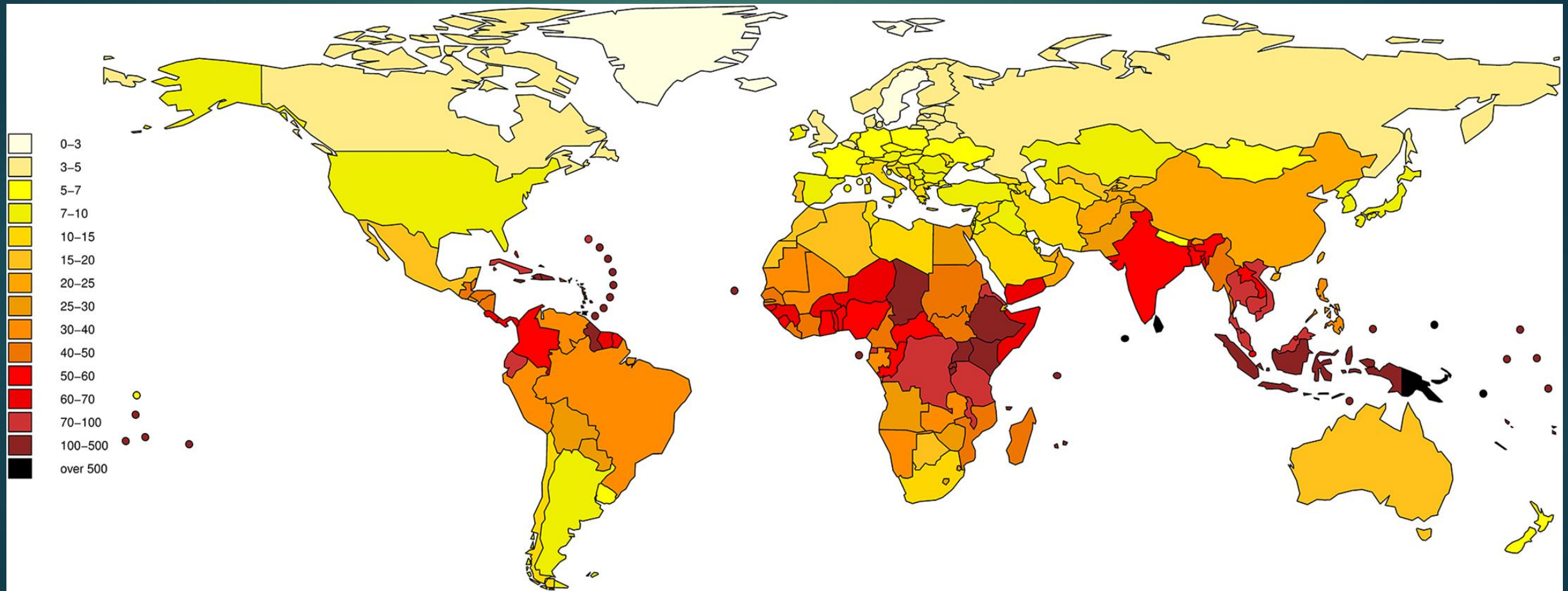

Floodwaters

#roypath

histopathology-india.net

Případy leptospirózy u člověka na 100 000 osob/rok za rok 2014

Leptospiróza u zvířat

- ▶ Infikovaná zvířata můžeme rozdělit do dvou skupin:
- ▶ Zvířata rezervoárová
  - ▶ Obvykle chronický, subklinický průběh infekce
  - ▶ Leptospiry perzistují v renálních tubulech a vylučují se močí
  - ▶ Nakažení přímo i nepřímo
- ▶ Zvířata náhodně infikovaná
  - ▶ Nakažení obvykle nepřímo z kontaminovaného prostředí
  - ▶ Výraznější klinické příznaky
  - ▶ Vyšší titr protilátek v krvi

Ikterické sliznice kočka

Klinické příznaky

Člověk:

- ▶ Nespecifické
- ▶ Ikterus, horečka, bolest svalů, bolest hlavy, zarudlé oči, zvracení, průjem, zimnice
- ▶ Bez léčby:
- ▶ Poškození ledvin, meningitida, selhání jater, dýchací potíže
- ▶ smrt

Zvířata obecně:

- ▶ Nespecifické
- ▶ Ikterus, hemolytická anémie, hemoglobinurie
- ▶ Horečka, zvracení, průjem, bolest břicha, odmítání potravy, průjem,
- ▶ Meningitidy, tremor
- ▶ Aborty
- ▶ Smrt
- ▶ Měsíční slepota

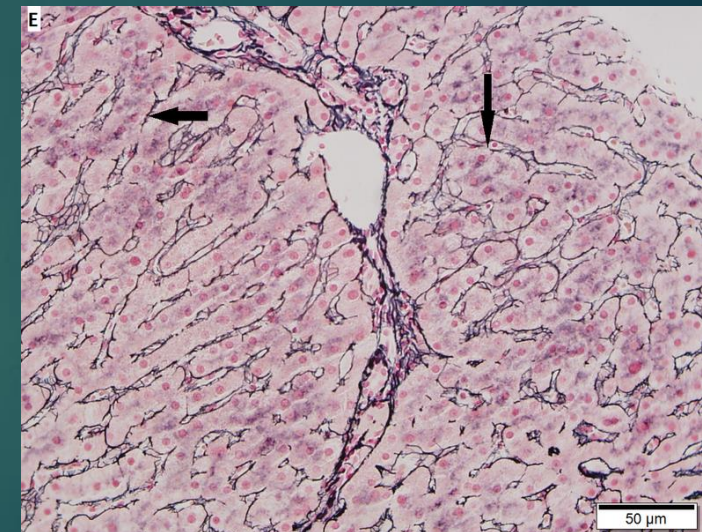
Klinické příznaky

Původce	Příznaky
<i>L. grippotyphosa</i>	Ikterus, anurie, krvácení z tělních otvorů
<i>L. pomona</i>	Hemoglobinurie, bolest svalů, horečka, meningitidy, aborty, ikterus
<i>L. bratislava</i>	Anorexie, aborty,
<i>L. Sorex jalna</i>	Subklinicky, apatie, nechutenství
<i>L. sejroe</i>	Subklinicky, apatie, nechutenství
<i>L. icterohaemorrhagiae</i>	Aborty, hemolýza, ikterus, hemoglobinurie
<i>L. canicola</i>	Hematurie, bolest svalů, horečka, meningitidy

Patoanatomický náález

- ❑ Akutní fáze:
  - ❑ pouze histologické změny
  - ❑ Poškození renálních tubulů
  - ❑ Nekrotické změny jater
- ❑ Chronická fáze:
  - ❑ Šedavá ložiska, petechie na povrchu ledvin
  - ❑ Červený transudát v tělních dutinách
  - ❑ Hemoragie v orgánech tkáních

Fokální nekróza
hepatocytů

Diagnostika

- ▶ Sérologické vyšetření
  - ▶ ELISA, mikroaglutinační test (zlatý standard), RVK
- ▶ PCR (z moči)
- ▶ Kultivace, mikroskopie v zástinu, IF

Diferenciální diagnostika

Zvířata

- ▶ Onemocnění způsobující aborty
- ▶ Babesióza
- ▶ Anaplasmóza
- ▶ Helmintózy
- ▶ Pasterelóza
- ▶ Antrax
- ▶ Otravy
- ▶ Infekční hepatitida (ca)

Člověk

- ▶ Chřipka
- ▶ Toxoplasmóza
- ▶ Borelióza
- ▶ Virová hepatitida
- ▶ Infekční mononukleóza
- ▶ Horečka dengue
- ▶ Malárie, žlutá zimnice

Prognóza

- ▶ Při včasné zahájení léčby dojde k úplnému uzdravení
- ▶ Ojediněle může vylučování leptospiry trvat až 3 měsíce (důsledek nedostatečné léčby)

Prevence

- ▶ Kontrola zamoření hlodavci
- ▶ Zabránit kontaktu s kontaminovanými tkáněmi, orgány a močí
- ▶ Užívání ochranných pomůcek při kontaktu s rizikovými zvířaty/materiály
- ▶ Čištění kontaminovaných povrchů antibakteriálním roztokem (1 díl bělidla - 5% chlornan sodný : 10 dílů vody)

Profylaxe

- ▶ Vakcína existuje, je dostupná a očkuje se u psů
  - ▶ Vakcína Bioveta pro psy (*L. icterohemorhagiae*, *L. canicola*, *L. grippothyposa*) imunita přetrvává nejméně 12 měsíců
- ▶ Není 100% účinnost (sérotypová variabilita)
- ▶ Eliminuje klinické příznaky
- ▶ Nezabrání vylučování
- ▶ V současné době se používají inaktivované vakcíny

Terapie

Nezabraňuje vylučování !

- ▶ Člověk
  - ▶ Hydratace
  - ▶ Antibiotika (doxycyklin, penicillin, amoxycillin, erythromycin)
  - ▶ Dialýza
- ▶ Psi
  - ▶ Antibiotika (ampicillin, penicillin, doxycyklin)
  - ▶ Hydratace, antiemetika, analgetika, antihypertenziva

Užitečné odkazy

- ▶ SZU.cz, Leptospiróza - nebezpečí nákazy, http://www.szu.cz/uploads/documents/Povodne/Leptospiroza_nebezpeci_nakazy.pdf
- ▶ PAHO.org, Leptospirosis – Fact Sheet, https://www.paho.org/hq/index.php?option=com_docman&view=download&category_slug=fact-sheets-4869&alias=39726-leptospirosis-april-2017-726&Itemid=270&lang=en
- ▶ Leptospirosis. Cdc.gov [online]. March 13, 2019 [cit. 2020-10-25]. Dostupné z: <https://www.cdc.gov/leptospirosis/index.html>
- ▶ DUBANSKÝ, V. a J. DRÁBEK. Leptospiróza u zvířat a lidí – a review (I. díl). *Veterinářství* [online]. Brno, 2005, 26.10.2005, **55**(10), 228-232 [cit. 2020-10-23]. Dostupné z: <https://www.vetweb.cz/leptospiroza-u-zvirat-a-lidi-a-review-i-dil/>